

Beantwoord door: **Ad de Jongh**

Hallucinaties na EMDR: iets om je zorgen over te maken?

Een huisarts verwees een patiënt naar mij bij wie sprake was van 'PTSS met verlaat begin', als gevolg van een auto-ongeluk dat zes jaar geleden had plaatsgevonden. Mogelijk waren de intrusies geluxeerd door een periode van grote belasting op haar werk met daarna een verzuimperiode door een gecompliceerde longontsteking. Deze periode herinnerde haar namelijk aan het revalidatieproces na het ongeluk. Ik heb een inschatting gemaakt van de problematiek en de stevigheid van deze mevrouw om EMDR aan te kunnen. De problematiek leek in eerste instantie eenduidig en afgebakend. Dat wil zeggen: typische PTSS-klachten waaronder schrikachtigheid, herbelevingen en soms overspoeld worden door angst. Ze had hier flink veel last van.

Tien jaar geleden heeft ze een behandeling gehad voor een burn-out en er was -misschien niet toevallig- in het gezin van herkomst sprake van een aantal patronen, waaronder het weghouden van emoties en beslist niet zeuren. Beide ouders hebben een oorlogsverleden met veel nare ervaringen.

Voor de inschatting van de emotionele stabiliteit van mijn patiënt heb ik 'de drie testen' van Joanny Spierings gebruikt. Hier kwamen geen grote bijzonderheden uit naar voren, behalve dan haar neiging om nare emoties weg te houden. In het gesprek liet ze veel verdriet zien, wat ze overigens prima kon hanteren. Daarna voelde ze opluchting. Al met al was mijn inschatting dat we konden starten met EMDR om tot klachtenreductie te komen en daarna te onderzoeken wat er nog was overgebleven.

We hebben één EMDR-sessie gehad waarin het auto-ongeluk centraal stond. Dit verliep prima. Er waren in het begin veel heftige emoties waaronder verdriet, angst en boosheid, waarbij de SUD van 8 naar 0,5 daalde. Ik heb ook *imagery rescripting* toegepast, waarbij ze haar boosheid uitte naar de bestuurder van de auto die bij haar achterop knalde. De eerste sessie hebben we positief afgesloten. Daarna ontstond er rust en meer afstand tot het plaatje. Ook ervoer ze minder heftigheid van emoties.

In de dagen daarna rapporteerde ze wat maagklachten maar die gingen vanzelf weer weg. Ze voelde enorme opluchting en meer rust. Ze kan nu naar het plaatje kijken en erover praten zonder te huilen. Vier dagen na de EMDR-sessie kreeg mijn patiënt echter een hallucinatie van de politieagent die tijdens het ongeluk veel voor haar betekend heeft. Door zijn manier van handelen wist hij rust en veiligheid te creëren. Deze hallucinatie kwam twee dagen daarna nogmaals terug. Ze weet dat de verschijning niet echt was en voelde er ook geen angst bij, alleen rust. Echter, dit is natuurlijk niet een 'normale' reactie. Heb je dit vaker meegemaakt of hier wel eens van gehoord? Hoe zorgelijk is dit? En wat is jouw ervaring ten aanzien van het beleid dat hierop ingezet moet worden? Ik heb de psychiater die verbonden is aan onze praktijk ingeschakeld. Zij heeft beloofd mee te denken en mogelijk de patiënt een keer te zien. Kortom, wat moet ik doen en hoe moet ik nu verder gaan met de behandeling?

Antwoord

Laat me je geruststellen. Dit is geen bijzondere of abnormale reactie op een EMDR-behandeling. Dat zou ik naar de patiënt ook zo communiceren en de situatie vooral niet problematiseren. Dat gesprek met de psychiater is vast niet nodig. Misschien moet je de patiënt alleen iets eerder zien om haar gerust te stellen. Daarnaast zou ik niet veel tijd verdoen aan praten, maar deze tijd benutten om een EMDR-sessie te doen op de resterende targets. Richt je EMDR dus niet alleen op het ongeluk maar ook op andere gebeurtenissen, waaronder de luxerende ('links-om'). Dan komt het helemaal goed.

Reactie

Ik kan je laten weten dat ik onlangs de behandeling van deze patiënt goed heb kunnen afronden. Het doorgaan met de EMDR had een positief effect op de 'pseudo-verschijning', die daarna is weggebleven. Nogmaals bedankt voor de feedback! ■